Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta" ese în fiecare ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 92. Braşovŭ, Marţĭ, Mercurĭ 25 Aprilie (7 Maiu) 1890.

Braşovŭ, 24 Aprilie st. v.

D-lŭ canonicŭ Lauran ne trimite o replică la critica ce amŭ făcut'o enunciaţiunei d-sale în causa gimnasiului din Beiuşŭ.

In acésta replică, pe care o publicămŭ mai josŭ, d-lŭ Lauran ḑice între altele, că „glossele", ce le-a făcutŭ „Gazeta" enunciaţiunei d-sale, îlŭ întărescŭ în convingerea, că cestiunea delicată a gimnasiului o-a tractat'o cu seriositatea ce i-se cuvine însemnătăţii ei.

Trei lucrurĭ recunósce dér d-lŭ canonicŭ: ântêiu că cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ este delicată, alŭ doilea că ea este de mare însemnătate şi alŭ treilea, că prin urmare trebue sĕ fiă tractată cu seriositate.

Ei bine, décă amŭ putută fi seduşĭ unŭ momentŭ a crede, — cetindŭ prima enunciaţiune a d-lui canonicŭ publicată în nr. 78 alŭ „Gazetei" din a. c., — că d-sa, deşi s'a pusŭ pe unŭ têrêmŭ de totŭ greşitŭ şi periculosŭ, totuşĭ se ocupă de cestiunea amintită cu seriositatea cuvenită, replica d-sale trebue sĕ ne convingă, că atitudinea d-lui canonicŭ este lipsită de seriositatea, ce-o pretinde însemnătatea causei.

Ce ne rĕspunde d-lŭ Lauran?

Că nu ne póte rĕspunde, căcĭ limba i-ar fi legată de îndatorirea, ce i-ar impune-o fatala „discreţiune". Şi năcăjitŭ, că din causa acésta „nu se póte apĕra" în contra „atacurilorŭ nemeritate", d-lŭ Lauran năpădesce asupra autorului cunoscutului „Apelŭ", fiindŭ că a vorbitŭ în acésta cestiune însemnată şi a pretinsŭ dela clerulŭ şi poporulŭ diecesei sĕ-şĭ împlinéscă o sântă datoriă, dér a făcut'o, ḑice d-sa, sub pseudonismul „Sinodanulŭ", aşa că „nu póte fi timbratŭ séu trasŭ la întrebare pentru urmărĭ".

Aşadéră d-lui canonicŭ nu-i este de însemnătatea causei, ci pe d-sa îlŭ dóre inima şi-i arde sufletulŭ, că nu póte „trage la întrebare" pe acela, care a cutezatŭ a turbura odihna şi linişteа „discreţională" a sânţilorŭ părinţĭ, carĭ încunjură şi sfătuiescŭ pe Episcopulŭ şi nu lasă sĕ pĕtrundă până la elŭ ţipetele de durere ale clerului şi ale poporului credinciosŭ din diecesa Oradiei-marĭ.

Se vede, că „seriositatea", de care ne vorbesce acuma d-lŭ Lauran, şĭ-a schimbatŭ obiectulŭ cu totulŭ şi nu mai privesce causa gimnasiului din Beiuşŭ, ci causa despotismului clericalŭ, care, ca pe vremile inchisiţiunei spaniole, ar voì sĕ sugrume vocea clerului şi a poporului, uitându-şĭ că trăimŭ în seculŭ alŭ XIX-lea şi că „*vox ecclesiae, vox Dei*".

Şi pentru ce tóte aceste?

Pentru a nu vătăma „discreţiunea"!

D-lŭ Lauran, precum ne mărturisesce, trebue sĕ sufere „atacurĭ nemeritate" fără a se puté apĕra, ér autorulŭ pseudonimŭ alŭ „Apelului" trebue sĕ-şĭ audă dela d-sa cele mai grave imputărĭ: „că 'şĭ împróşcă săgeţile înveninate în tóte direcţiunile din tufa în care s'a ascunsŭ, ca sĕ nu'lŭ védă nimenĭ", — şi acésta numai şi numai din causă că nu s'ar puté vătăma „discreţiunea".

Ce dihaniă o mai fi şi acésta „discreţiune", de care ne vorbesce necontenitŭ d-lŭ canonicŭ Lauran?

Inţelege óre d-lŭ canonicŭ sub „discreţiune", că acum întregŭ clerulŭ şi poporulŭ diecesei oradane a ajunsŭ a fi pusŭ la discreţiunea guvernulului ungurescŭ, şi trebue sĕ le lase tóte după voinţa lui, nefiindu-i iertatŭ a-şĭ redica vocea nicĭ într'o cestiune de aşa mare însĕmnătate?

In casulŭ acesta rolulŭ celorŭ dela cârma diecesană s'ar mărginì la rolulŭ de gendarmĭ ai guvernului ungurescŭ şi de unŭ asemenea rolŭ pare a se îngrozì şi d-lŭ Lauran, căcĭ d-sa interpretéză „discreţiunea" astfelŭ: Noi cei dela consistoriulu din Oradea-mare scimŭ ce scimŭ, noi avemŭ secretele nóstre şi aceste nu vi-le putemŭ descoperi, fiţĭ însĕ odihniţĭ, căcĭ nouĕ ne zace la inimă adevĕratulŭ interesŭ alŭ causei şi devisa nóstră este şi va fi asigurarea intereselorŭ publice ale diecesei.

Fórte bine, dér cum rĕmâne cu ordinaţiunea despotică a d-lui Csaky, cum rĕmâne cu maghiarisarea gimnasiului din Beiuşŭ?

Faptulŭ acesta *nu mai este secretŭ*, îlŭ mărturisesce însuşĭ d-lŭ canonicŭ, şi d-sa este prea înţeleptŭ, decâtŭ ca sĕ pótă admite, că fără acestŭ gravŭ şi ameninţătorŭ faptŭ s'ar fi pututŭ „alarma" diecesa „împroşcându-se săgeţĭ veninóse" nu dintr'unŭ „Apelŭ", ci fiă chiar şi din ḑecĭ şi sute de Apelurĭ.

D-lŭ canonicŭ recunósce, că cestiunea este „delicată." D-sa ar fi însĕ în cea mai mare rĕtăcire, când ar crede, ca ea este „delicată" numai faţă cu cei de susŭ, dela guvernulŭ ungurescŭ.

Din contră — şi acésta trebuia şi trebue sĕ o aibă în vedere înainte de tóte Prea Sânţia Episcopulŭ cu întregŭ consistoriulŭ sĕu — cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ, prin natura ei, prin marea importanţă, ce-o are pentru desvoltarea bisericei şi a naţionalităţii române, devine însutitŭ şi înmiitŭ mai delicată faţă cu clerulŭ şi poporulŭ românŭ, care este atacatŭ în temeliile esistenţei sale.

Şi tocmai fiindŭ lucrulŭ aşa de „delicatŭ" şi „însemnatŭ" n'a avutŭ şi nu are nicĭ unŭ înţelesŭ păstrarea „discreţiunei" din partea acelora, carĭ învêrtescŭ la róta guvernului diecesanŭ, şi carĭ datorĭ suntŭ sĕ se oprescă când vĕdŭ că s'au pusŭ beţe în rótă, ce potŭ sĕ sfărîme întréga construcţiune, şi sĕ cerceteze consciinţiosŭ şi sincerŭ cum sĕ se delăture periculŭ.

De aceea nu impórtă décă „Apelulŭ" a fost scrisŭ de unul séu de mai mulţĭ indiviḑĭ, nu impórtă cine l'a scrisŭ, ci ceea ce cade în cumpĕnă este constatarea periculului şi a datoriei ce incumbă clerului, poporului şi guvernului diecesanŭ faţă cu acestŭ periculŭ. Autorulŭ „Apelului" n'a voitŭ sĕ preocupe opinia publică cu persóna sa, ci a voitŭ sĕ-o câştige pentru *ideile sale* şi pseudonimulŭ „Sinodanulŭ" nu represeută decâtŭ unŭ principiu de comună apĕrare faţă cu periculŭ comunŭ, principiu sfântŭ alŭ conservării şi apĕrării.

Inarmatŭ cu acestŭ principiu orĭ şi care fiiu credinciosŭ alŭ bisericei şi alŭ neamului sĕu era în dreptŭ sĕ-şĭ ridice vocea şi cumcă aşa a fostŭ, o dovedesce rĕsunetulŭ puternicŭ, ce l'a întêmpinatŭ „Apelulŭ" în tóte părţile diecesei oradane.

De-o „manevră de a i se face chiar şi silă guvernului diecesanŭ" n'a fostŭ nicĭ pomenire în „Apelŭ." Dér óre nu recunósce d-lŭ Lauran, că şi clerulŭ şi poporulŭ diecesei trebue sĕ aibă unŭ cuvêntŭ când e vorba de interesele sale de vieţă? Şi décă d-sa admite, că s'a făcutŭ presiune de susŭ asupra guvernului diecesanŭ în favórea unei fapte, pe care şi d-sa o timbréză de „injustă", de ce nu admite, că este fórte naturalŭ ca sĕ i-se facă presiune şi de josŭ din partea clerului şi a poporului când e vorba de pielea şi de óselе lui?

Dintr'o cestiune principiară d-lŭ Lauran ar voì sĕ facă cu totadinsulŭ o cestiune individuală. Acésta se vede şi din observarea sa, că a aşteptatŭ „mai multă cruţare".

Cine va cruţa însĕ biserica, limba, ritulŭ şi disciplina ei de dărăpănare? Cine va cruţa pe fii ei de desnaţionalisare?

De acésta se tractéză aḑĭ, de principii nu de indiviḑĭ, şi d-lŭ Lauran părăsindŭ têrêmulŭ principiarŭ şi evitândŭ de a ne rĕspunde la întrebările capitale ce i-le-amŭ pusŭ, dovedesce numai, că nu tractéză lucrulŭ cu cuvenita seriositate, ori-că urmăresce tendinţe diametralŭ opuse principiilorŭ, ce le profeséză toţĭ aceia, carĭ au rĕmasu credincioşĭ bisericei române şi neamului românescŭ.

Protocolulŭ

conferinţei **tractului de Barcău**, *ţinută în Farnasiu la 20 Aprilie n. an. 1890, sub presidiulu M. O. D. protopopŭ Mihailu Ciurdariu.*

Obiectŭ: **Afacerea gimnasiului de Beiuşŭ.**

1) După-ce din conferinţa anterióră ţinută la 30 Martie a. c. s'a decisŭ a se compune unŭ memorandŭ, care ar fi de-a se aşterne Ilustrităţii Sale D-lui Episcopŭ diecesanŭ, — conferinţa cere de a se ceti numitulŭ memorandŭ compusŭ prin cei 3 membri (Michailŭ Ciurdariu, Stefanŭ Cresineacŭ şi Vasiliu Budescu) aleşĭ atuncĭ spre scopulŭ acesta. Numitulŭ memorandŭ cetindu-se în publicŭ, se primesce, care în originalŭ este următorulŭ:

Ilustrissime si Reverendissime D-le Episcope!

Părinte şi Patróne Preagraţióse!

In ḑilele triste de acum, când în forţa maghiarisării ne vedemŭ periclitată dulcea nóstră limbă şi prin limbă şi sânta nóstră religiune gr. cat. şi scumpa nóstră naţionalitate, ce este prigonită până în sanctuarŭ, ce căşuna atâta nelinişte şi amărăciune Românilorŭ din tóte părţile, încâtŭ acum reclamă pentru remediu, — nicĭ noi nu putemŭ de a nu ne ridica vocea pentru apĕrarea acelui scumpŭ tesaurŭ alŭ nostru, de care aḑĭ-mâne ne vedemŭ apróре despoiaţĭ; pentru-că istoria arată pretutindenea greşelĭ fatale ale Ţĕrilorŭ şi popórelorŭ, carĭ au preferitŭ unitatea politică unităţii morale, şi aşa au îngreunatŭ înaintarea popórelorŭ pe ḑecĭ şi sute de anĭ.

Fiind-că unitatea morală aduce tóte unirile, carĭ din unitate facŭ o adevĕrată societate, până din contră unitatea politică nu are decâtŭ despotismulŭ; cu adevĕratŭ a fostŭ dér unŭ lucru măreţŭ în lumea vechiă unitatea morală, când totŭ universulŭ trăia în concordiă şi armoniă sub puterea unui Augustŭ, însĕ despotismulŭ a stricatŭ acéstă unitate morală, pentru-că unitatea politică nu ne face decâtŭ prin despotismŭ şi pentru despotismŭ.

Acéstă unitate politică luându-o de basă, guvernulŭ actualŭ alŭ Ungariei se nisuesce a se vîrî, a se amesteca şi în cele mai interne şi în cele mai sacre drepturĭ ale altorŭ naţiunĭ conlocuitóre, sugrumându-le limba, ba şi simţĕmintele, pentru de a-şĭ întări rassa şi aşa predomnirea peste tóte naţiunile conlocuitóre, totŭ pe căi unilaterale punĕndŭ legea (egala indrituire) şi aşa cum este aceea sancţionată de Majestatea Sa, la o parte; căcĭ legea e adusă numai sĕ bucine lumii liberalitatea lorŭ, ér prin ordinaţiunĭ ministeriale facŭ contrariulŭ; au fundatŭ societăţĭ, teatre, scóle de maghiarisare tot în detrimentul nostru, ér ce e mai durerosŭ, nouĕ nu ne concedŭ nicĭ sĕ esistămŭ, sĕ fimŭ aceea ce suntem, ucidêndu-ne unicul focular alŭ sciinţelorŭ, uniculŭ gimnasiu, decretândŭ dulcea nóstră limbă de sclava limbei maghiare prin întroducerea limbei maghiare ca limbă de propunere în clasele superióre, deşi, precum tótă lumea scie, gimnasiulŭ nostru s'a fundatŭ de nemuritorulŭ şi de piă memoriă Samuilŭ Vulcanŭ, episcopulŭ Oradiei marĭ, la an. 1829, la anulŭ 1836 conformŭ dorinţei fundatorului, s'a completatŭ la 6 clase, la an. 1853 s'a dechiaratŭ de completŭ totŭ din banĭ românescĭ, şi nicĭ decâtŭ din ai statului. Sosindŭ absolutismulŭ, acela nu fù aşa cutezătorŭ, deóre-ce numai singură limba germană s'a propusŭ germânesce; sosindŭ însĕ èra maghiarisării, étă unde amŭ ajunsŭ astăḑĭ, ne ucidŭ limba, literatura şi naţionalitatea, şi orĭ-cine încércă a răpi limba unui poporŭ, comite crimă şi asasiniu, căcĭ îi răpesce vieţa; decĭ noi, Ilustrissime şi Reverendissime Domnule Episcópe, punemŭ umĕrŭ la umĕrŭ, vigilămŭ, stămŭ la pândă, şi mai înainte de tóte venindŭ de a Vĕ esprima adênca nóstră recunoscinţă

şi mulţămită fiéscă pentru fatigiile ce aţĭ binevoitŭ a-le suporta în causa gimnasiului atacatŭ, — cutezămŭ de a Vĕ ruga sĕ binevoiţĭ pré graţiosŭ a face şi mai încolo paşii necesarĭ pentru a scăpa acestŭ institutŭ unicŭ naţionalŭ în Ungaria din ghiarĕle maghiarisării, basându-vĕ pe întregŭ clerulŭ şi poporulŭ diecesei nóstre, carĭ în acéstă privinţă toţĭ suntemŭ uniţĭ într'unŭ cugetŭ. Cu umilinţă vĕ rugămŭ sĕ binevoiţĭ ca în timpulŭ binevenitŭ sĕ conchiămaţĭ unŭ sinodŭ diecesanŭ, în care sĕ se ia la desbatere ordinaţiunea ministerială din cestiune şi causa gimnasiului declarându-se de causă comună a tuturorŭ Românilorŭ, clerulŭ şi poporulŭ, toţĭ sĕ luămŭ parte în acéstă luptă dréptă.

Éră în casulŭ de cumva guvernulŭ nu şĭ-ar retrage ordinaţiunea volnică emanată la 22 Iulie 1889, atuncĭ sĕ ne aşternemŭ plânsorile la Inaltulŭ Tronŭ, descoperindu-i volniciile şi prigonirile, ce are de-a le suferi poporulŭ românŭ în statulŭ constituţionalŭ alŭ Ungariei. Aşa au făcutŭ şi străbunii şi antecesorii noştri şi noi vremŭ sĕ fimŭ demnĭ de ei.

După carĭ pe lângă sărutarea sântei drepte, amŭ datŭ acéstă enunciaţiune din conferinţa districtuală ţinută în Farnaşiu la 20 Aprilie n. 1890,

ai Ilustrităţii Vóstre
cei maĭ umiliţĭ fii în Cristosŭ:
Michailŭ Ciurdariu, protopopŭ; **Iónŭ Ternovanu; Petru Popŭ; Petru Hadsiu; Stefanŭ Cresineacu; Vasiliu Budescu; Ioanŭ Székely; Antoniu C. Boni; Teodorŭ Peterŭ; Corneliu Gita; Ioanŭ Popŭ.**

2) După cetirea şi subscrierea memorandului, la propunerea On. D. Vasiliu Budescu, toţĭ onor. d-nĭ preoţĭ districtualĭ se învoiescŭ şi decidŭ ca totŭ insulŭ sĕ se aboneze la „Gazeta Transilvaniei", baremĭ după putinţă la numerii cu data de Dumineca. Decĭ notarulŭ conferinţei este rugatŭ de a abona numita fóiă în 10 esemplare, éră d-lŭ protopopŭ este împuternicitŭ ca sĕ incaseze dela fie-care preţulŭ abonamentului pe $^1/_2$ anŭ şi sĕ-lŭ trimită la Redacţiune.

După cetirea protocolului ne aflându-se nicĭ o observaţiune în contra, acela se subscrie, **Vasiliu Budescu,**
not. conferinţei.

Replica d-lui Lauran.

D-lŭ canonicŭ Lauran ne adreséză următórea replică:

Oradea mare, 26 Apr. 1890.[1])

Preastimate D-le Redactorŭ!

Nu cunoscŭ nota diplomatică[2]) atâtŭ de adêncŭ penetrată şi descosută prin glossele „Gazetei", ca şi chiar modesta mea enunciaţiune din n-rulŭ 78 alŭ acestui preţuitŭ ḑiarŭ, făcută în causa Gimnasiului de Beiuşŭ. Ceea ce pentru mine într'atâta e măgulitorŭ, încâtŭ împregiurarea acésta mĕ întăresce în acea convingere, că cestiunea delicată a Gimnasiului o-am pertractatŭ cu seriositatea ce i-se cuvine însemnătăţii ei.

Cu totŭ dreptulŭ am putută conta însĕ la mai multă cruţare, pentru-că atacurile nemeritate ce mi-se facŭ nu le-aşŭ puté respinge, decâtŭ numai cu vătĕmarea „discreţiunii". La ce însĕ omŭ cu caracterŭ nu s'ar puté demite.

E uşorŭ pentru auctorulŭ „pseudonimŭ" alŭ „Apelului" a-şĭ împroşca săgetele veninóse în tóte direcţiunile, pentru-că din tufa în carea s'a ascunsŭ, nime nu-lŭ vede. Insĕ eu, carele în viéţa mea n'am scrisŭ nimica, de ce sĕ'mĭ fi fostŭ ruşine: am avutŭ totdéuna atâta tăriă sufletéscă, ca cele ce le-am predatŭ în dominiulŭ publicităţii, sĕ le garantezŭ şi cu numele meu.

Nu e nimica mai *nelogicŭ*, decâtŭ a-se afirma, că unŭ individŭ, — fiă acela chiar şi pseudonimulŭ „Sinodanu",— ascunsŭ sub masca anonimităţii, *sĕ aibă dreptulŭ a pretinde*, ca orĭ guverniulŭ diecesanŭ sĕ-şĭ descópere lui *tóte secretele* în publicŭ, orĭ sĕ-i urmeze lui orbişŭ întregŭ clerulŭ diecesanŭ într'o manevră pornită spre a i-se face chiar şi silă în privinţa acésta Guverniului diecesanŭ, pentru-că altcum elŭ (anonimulŭ) 'i va *timbra* pe toţĭ aceia, carĭ nu vorŭ face *la vedere*, ce dênsulŭ numai *în ascunsŭ* cutéză a şi proiecta, fără ca elŭ însuşĭ sĕ pótă fi prin cineva *timbratŭ*, séu trasŭ la întrebare pentru urmărĭ.

Ér la trivialităţile „Tribunei", 'mĭ derógă a şi reflecta.

Dr. Augustinŭ Lauran.

[1]) Acéstă scrisóre, primindu-o cu cincĭ ḑile mai târḑiu de cum este datată, nu amŭ putut'o publica până aḑĭ — Red.

[2]) De o „notă diplomatică" în afacerea gimnasiului din Beiuşŭ n'a fostŭ vorba în „Gazetă." Dér a fostŭ vorba de „comunicatulŭ semi-oficiosŭ" din „Nemzet", la care se provócă şi d-lŭ Lauran în enunciaţiunea sa din Nr. 78 alŭ „Gazetei", *pe care prin urmare trebue sĕ-lŭ cunóscă.* — Red.

DIN AFARĂ.

Bosnia şi Herţegovina.

In ḑilele trecute amŭ fostŭ amintitŭ, că este vorba de trimiterea unei deputaţiunĭ de bosniacĭ şi herţegovinenĭ pe la tóte curţile europnne, care sĕ céră evacuarea provinciilorŭ ocupate de armatele austro-ungare şi scóterea lor de sub stăpânirea austro-ungară. Privitorŭ la acésta „Gazeta de Colonia" scrie următórele: „Ḑiarele francese publică o telegramă din Belgradŭ, în urma căreia foilorŭ sêrbescĭ li-se scrie din Constantinopolŭ, că emigranţii mohamedanĭ din Bosnia şi Herţegovina aveau de gândŭ sĕ trimétă o deputaţiune constătătóre din câţĭva begĭ pe la tóte guvernele europene, carĭ au subscrisŭ tractatulŭ de Berlinŭ, şi sĕ le róge, ca sĕ declare de espiratŭ în Bosnia şi Herţegovina mandatulŭ austriacŭ şi sĕ facă din aceste douĕ provincii unŭ statŭ independentŭ, ca Bulgaria, sub suzeranitatea Turciei. Nu se spune însĕ nimicŭ despre aceea, că óre begii pus'au în cursŭ suma de banĭ, ce ar fi datóre s'o plătéscă provinciile acestea Austriei, ca preţŭ alŭ ocupaţiunei încă înainte de a cere sĕ se deşerte Bosnia. Dér begii, încheiă ironicŭ numitulŭ ḑiarŭ, nu vorŭ veni în Berlinŭ, séu şi décă arŭ veni, nu vorŭ avea norocirea sĕ véḑă palatulŭ ministeriului de esterne decâtŭ numai pe din afară."

Acéstă declaraţiă a oficiosului berlinesŭ aruncă o viuă lumină asupra vederilorŭ, de carĭ suntŭ conduşĭ cei din Berlinŭ în acéstă afacere. Uneltirile acestea nu potŭ sĕ fiă decâtŭ opera lui *Persiani*, trimisulŭ Rusiei în Belgradŭ, care deja este stăpânulŭ situaţiei în Serbia, pe care a făcut'o cea mai sinceră sprijinitóre a planurilorŭ rusescĭ în Orientŭ. Nu se scie sigurŭ, décă Mohamedanii se vorŭ lăsa a fi seduşĭ de Persiani, dér ne putemŭ aştepta la aceea, ca acestuia sĕ-i succédă a învîrti minţile emigranţilorŭ Sêrbĭ, carĭ vorŭ păşi înaintea Europei c'o pretenţiune de felulŭ ce nĭ-o comunică „Gazeta de Colonia."

Reîntórcerea lui Boulanger în Francia.

Ḑiarulŭ „La France" anunţă reîntórcerea lui *Boulanger* şi *Rochefort* în Francia. Se ḑice, că ei vorŭ cere sĕ li-se reînoiéscă procesulŭ. In ḑilele acestea Boulanger sĕ fi telegrafatŭ preşedintelui republicei Carnot, că elŭ ce-i dreptŭ are unele esceptiunĭ faţă cu sentinţa senatului, dér pentru aceea totuşĭ doresce ca sĕ se presente la o nouă pertractare a procesului sĕu.

O telegramă din Parisŭ susţine chiar şi aceea, că Boulanger ar fi sositŭ în Parisŭ la 4 Maiu n. îmbrăcatŭ în uniformă de generalŭ. Scirea acésta însĕ are nevoiă de confirmare, deşi ḑiarulŭ boulangistŭ „Cocarde" o susţine în tótă forma.

Evacuarea Egipetului.

„Agenţia balcanică" din Constantinopolŭ vestesce din isvorŭ sigurŭ, că ministrulŭ-preşedinte Salisbury a declaratŭ înaintea ambasadorului turcescŭ Rustem-paşa, că este gata a împlini dorinţa Turciei, adecă de-a evacua Egipetulŭ, respective de-a încheia o nouă convenţiă cu Turcia, în puterea căreia Anglia sĕ aibă dreptŭ de-a interveni în Egiptŭ la casŭ de periculŭ internŭ orĭ esternŭ, ce ar ameninţa acestŭ teritoriu.

Congresulŭ partidei republicane din Italia.

In 11 Maiu n. se va ţiné unŭ mare congresŭ în Roma, la care până acuma au insinuatŭ că-şĭ vorŭ trimite representanţii lorŭ 1100 de societăţĭ democratice şi republicane. La ordinea ḑilei se vorŭ discuta cele mai însemnate cestiunĭ ale politicei esterne şi interne. Privitorŭ la afacerile esterióre programulŭ însémnă următórele: Pace cu tóte popórele; alianţă cu puterile centrale ale Europei sĕ nu se încheiă; scărirea sarcinilorŭ militare; revisuirea acelorŭ puncte ale constituţii, carĭ se referŭ la purtarea rĕsboiului şi la ruperea păcei. Privitorŭ la afacerile interne programulŭ cere, ca deputaţii sĕ capete diurne şi administraţia sĕ se schimbe radicalŭ. Despre schimbarea formei de statŭ programulŭ nu face amintire de locŭ.

Congresulŭ este aşteptatŭ cu multă încordare de către tóte partidele din Italia.

SCIRILE ḐILEI.

Protestŭ. In contra ordinaţiunei ministrului unguroscŭ de culte şi instrucţiune publică în cestiunea *botezurilorŭ* copiilorŭ, ai cărorŭ părinţĭ suntŭ de diferite confesiunĭ, preoţii catolicĭ din viceprotopopiatulŭ Oradiei marĭ, într'o adunare a lorŭ ţinută în Oradea-mare au protestatŭ energicŭ. In protocolulŭ luat în aceea adunare se ḑice între altele: „Declarămŭ, că noi nu vremŭ sĕ ţinemŭ sémă de ordinaţiunea ministrului şi cu deosebire accentuămŭ, că noi nu suntem funcţionarii d-lui ministru, şi ordinaţiunile lui, date în afacerĭ de ale religiunei cu desconsiderarea archipăstorului, şefului nostru competentŭ, — noi nu le primimŭ".

***

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ şi provinciă s'a întrunitŭ în şedinţă, şi pe basa raportului d-nei cassiere Rea Silvia Ceontea a constatatŭ, că în cassada reuniunei au incursŭ în tacse dela mambri pentru anulŭ curentŭ suma de 151 fl. v. a. ér dela d-lŭ Emanoilŭ Ungureanu, advocatŭ în Timişóra, suma de 12 fl. v. a. laolaltă 163 fl. v. a. — care sumă adăugêndu-se la capitalulŭ reuniunei dela finea anului 1889, ce făcea suma de 4522 fl. 77 cr. astfelŭ averea reuniunei de presente este de 4685 fl. 77 cr. Prin urmare averea reuniunei dela constituirea sa definitivă încóce a crescutŭ cu considerabila sumă de 1707 fl. 88 cr. Din partea sinodului eparchialŭ aradanŭ este votată până acum, în bugetulŭ consistoriului din Aradŭ pentru scopulŭ reuniunei suma de 5,400 fl; la olaltă decĭ reuniunea dispune pentru înfiinţarea unei şcóle de fetiţe cu internatŭ în Aradŭ de suma de 10,085 fl. 77 cr. v. a. D-na vice-preşedintă a presentatŭ comitetului reuniunei unŭ frumosŭ donŭ primitŭ din partea M. S. Reg. Rom., trimisŭ prin d-lŭ G. Bariţiŭ, şi anume 2 esemplare din „Visulŭ" de Carmen Silva.

***

Proiectulŭ pentru decentralisarea tablelorŭ r. a fostŭ primitŭ în şedinţa dela 3 Maiu n. Inainte de a se vota proiectulŭ, doi dintre deputaţĭ, *Csatar* şi *Mocsary*, au vorbitŭ în contra lui.

***

Obligaţiunile de rĕscumpĕrarea regalielorŭ. Ministrulŭ de finanţe a prelungitŭ deunăḑile terminulŭ de anunţare pentru primirea banilorŭ gata în locŭ de obligaţiunĭ de rĕscumpĕrare a regalielorŭ şi acéstă împrejurare a făcutŭ pe unii sĕ créḑă, că s'a amânatŭ şi plata banilorŭ acelorŭ proprietarĭ de regalii, carĭ s'au anunţatŭ mai nainte. Acésta nu e aşa. Toţĭ acei proprietarĭ de regalii, cărora ministrulŭ de finanţe li-a lichidatŭ sumele de banĭ gata, îşĭ primescŭ banii în timpulŭ stabilitŭ deja la începutŭ şi deja s'a şi începutŭ cu plata sumelorŭ de rĕscumpĕrare.

***

Premii pentru împădurire. Ministerulŭ ung. de agricultură a publicatŭ şése premii în sumă de 1000, 800, 500, 400, 200 şi 100 francĭ în aurŭ pentru împădurirea de platourĭ de munţĭ pleşuve, spinărĭ de munţĭ şi cline prăpăstióse, prin a cărorŭ împădurire se împedecă dĕrîmăturile de pămêntŭ şi petri, precum şi furtunile devastatóre. Premiile se dau în 1895. Anunţările concurenţilorŭ se facŭ până la 25 Decemvre n. 1890 la ministerulŭ de agricultură.

***

Atentatŭ cu dinamită s'a întêmplatŭ la 2 Maiu n. în comuna Prilipeţŭ din comitatulŭ Caraşiu. Locuitorului Ioanŭ Carva i-au pusŭ nesce făptuitorĭ necunoscuţĭ dinamită în odaia lui de culcare. Tocmai când începuse sĕ dórmă, dinamita esplodă omorîndŭ pe bietulŭ omŭ la momentŭ.

***

Şobolanĭ-incendiatorĭ. Vinerĭ nóptea spre Sâmbătă pompierii au avutŭ sĕ înăbuşéscă unŭ incendiu ce luase nascere în prăvălia césornicarului Dresnandt din strada Vămii. Şobolanii adecă umblândŭ pe unŭ stelagiu, unde erau scrisorĭ, o luminare şi chibrite, şi roḑêndŭ la ele, chibritele s'au aprinsŭ şi flacăra aprinse perdéua. Paguba e de totŭ mică, fiindŭ că foculŭ s'a observatŭ îndată şi ajutorulŭ s'a datŭ imediatŭ.

***

Comerciu cu otrăvurĭ, medicamente şi lucrurĭ de drogueriă. Consiliulŭ sanitarŭ alŭ ţĕrii s'a ocupatŭ în şedinţa dela 24 Aprilie cu propunerea din emisulŭ ministerielorŭ de interne şi comerciu pentru regularea comerciului cu otrăvurĭ, medicamente şi lucrurĭ de drogueriă. Acea dispositiune, în puterea căreia toţĭ aceia, carĭ se ocupă cu vênḑarea materiilorŭ citate, trebue sĕ'şĭ câştige calificaţiunea necesară şi sĕ şi-o dovedéscă acésta printr'unŭ esamenŭ, fŭ salutată ca unŭ progresŭ îmbucurătorŭ. Cererea d-lorŭ Fahlberg, List şi Comp., ca sĕ se pótă vinde zacharinulŭ nu numai în farmacii, ci şi în prăvălii în anumitele cantităţĭ mĕsurate, nu a fostŭ primită. Ér ce privesce îndulcirea liqueururilorŭ, ciocoladelorŭ şi cofeturilor cu zacharin, adecă întrebuinţarea acestuia în loculŭ zacharului, consiliulŭ sanitarŭ consideră o astfelŭ de procedere ca o falsificare şi nu e de îngăduitŭ, ca asemenea surogate sĕ se vênḑă pe teritoriulŭ Ungariei.

***

Inşelătoriă cu materii chemice. „Herm. Ztg." spune, că în ţinutulŭ Sibiiului umblă prin birturĭ şi câlciume unŭ „laborantŭ chemicŭ privilegiatŭ" făcêndŭ pe ómenĭ sĕ comande la o firmă din Viena materii chemice pentru prăpădirea insectelorŭ şi altele; ómenii se pomenescŭ apoi cu cantităţĭ de douĕ-ḑecĭ de orĭ mai marĭ decâtŭ au comandatŭ, şi décă nu le primescŭ, îi ameninţă agentulŭ, că'i dă în judecată în Viena. Astfelŭ între alţii unŭ postovarŭ din Sibiiu a comandatŭ astfelŭ de materii de 1 fl. 20 cr., ré la primire s'a pomenitŭ că are sĕ plătéscă 27 fl. 20 cr. Pentru a feri pe ómenĭ de astfelŭ de agenţĭ, cei carĭ au fostŭ păcăliţĭ cu comandele au ţinutŭ erĭ o adunare în Sibiiu, pentru a descoperi înşelătoria şi a da îndrumărĭ ómenilorŭ. Lucrulŭ principalŭ e, sĕ se feréscă de a'şĭ da cineva iscălitura astorfelŭ de agenţĭ, ér décă a comandatŭ ceva, sĕ céră imediatŭ o adeverinţă despre cantitatea comandată.

***

Hirotonire. *George Suciu* din Grebenaţĭ s'a sfinţitŭ de preotŭ şi s'a instituitŭ de capelanŭ pe lângă protopresbiterulŭ Bisericii-Albe în parochia din Iamŭ.

Esposiția de tablourĭ din Brașovŭ. De adĭ 26 Aprilie (6 Maiu) prețulŭ de întrare la esposiția de tablourĭ (Têrgulŭ straelorŭ) s'a redusŭ dela 50 cruceri la *30 cr.*

***

Soldațĭ ucigașĭ. Lui „Egyetértés" i-se scrie, că nisce soldațĭ tunarĭ din Alba-Iulia au mersŭ în Dumineca trecută până în satulŭ din apropiere, Chișfalĕu, sĕ-șĭ petrécă. Ce s'a întêmplatŭ, ce nu, destulŭ că s'au apucatŭ sĕ bată cu tesacele (cuțitele) pe unulŭ dintre soții lorŭ, i-au scosŭ unŭ ochiu, i-au tăiatŭ degetele picióreloru și în fine l'au bătutŭ până la sânge. Nenorocitulŭ soldatŭ n'a murită îndată. Intr'aceea trecù pe acolo unŭ căruțŭ de povară, îlŭ opriră cu mare sgomotŭ în drumŭ și suindu-se cu toții în elŭ au luatŭ și pe soțulŭ lorŭ bătutŭ. Siliră pe visitiu sĕ mâne câtŭ se putea mai repede, ér la unŭ momentŭ binevenitŭ împinseră pe nenorocitulŭ soldatŭ bătutŭ, care cădu numai decâtŭ josŭ în mijloculŭ drumului. Opriră apoi căruța, spunêndŭ visitiului, că le-a cădutŭ soțulŭ lorŭ fără de veste, și'lŭ puseră érășĭ în căruță chinuindu'lŭ mereu astfelŭ până ce au ajunsŭ cu elŭ la spitalulŭ militarŭ din garnisóna Albei-Iuliei. Făptuitorii au fostŭ arestațĭ numai decâtŭ. Nenorocitulŭ tunarŭ, despre care se dice, că era din o familiă bună, a muritŭ a doua di, între chinurile cele mai marĭ.

***

Bancnote false. Joi în sĕptĕmâna trecută au fostŭ arestațĭ în Craiova Ionŭ Văcărescu morarŭ și Dumitru Tocaniă birtașŭ, amêndoi din Brașovŭ, în momentulŭ în care voiau sĕ pună în circulațiă bancnote false de câte 20 lei. Așa ne spune „Rum. Lloyd" din Bucurescĭ.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Ședința a IV-a, ținută la 11/23 Aprilie, 1890.

Se presentéză esibitele: 1) rugarea dep. Nicolae Cosma pentru restulŭ sesiunei sinodale din causa unorŭ afacerĭ oficióse; 2) rugarea dep. Ioanŭ Petricŭ pentru restulŭ sesiunei sinodale, deasemenea din causa unorŭ afacerĭ oficióse. — Concediile cerute se acórdă.

Presidiulŭ mai presentéză următórele petițiunĭ: *a)* a comunei bisericescĭ din Șieulŭ mare pentru a i-se vota unŭ ajutorŭ de 100 fl. spre scopulŭ reparărei bisericei; *b)* a preotului din Șieulŭ-mare, prot. Bistriței, Davidŭ Rusu, pentru a i-se vota o remunerațiune de 50 florinĭ petru serviciile aduse ca catichetŭ la scóla statului din aceea comună — Se predau comisiunei petiționare.

Deputatulŭ Mateiu Voileanŭ face următórea propunere:

§. 25 din regulamentulŭ afacerilorŭ interne se modifică în modulŭ următorŭ: Membrilorŭ sinodalĭ le competŭ diurne amĕsurate pe timpulŭ durărei sinodului, ér acelora dintre ei, carĭ își au locuința afară de loculŭ sesiunilorŭ sinodalĭ, și despăgubire de drumŭ. Diurna este 4 fl. Spesele de călĕtoriă se computŭ după tarifulŭ căii ferate clasa II și pe osiă până la procsima stațiune a drumului de ferŭ 7 cr. pe kilometru. Deputațilorŭ esternĭ la dilele de presență li-se computŭ încă 2 fl. pentru venirea la sinodŭ și pentru întórcere. Spesele de călĕtoriă se plătescŭ numai în proporția dilelorŭ de presență. — Se predă comisiunei organisătóre.

La ordinea dilei se pune referada comisiunei scolare, care prin raportorulŭ sĕu Georgiu Moianŭ referéză asupra raportului consistoriului archidiecesanŭ despre activitatea sa ca senatŭ școlarŭ în decursulŭ anului 1888, și la propunerea comisiunei alinea 1 și 2 a raportului s'a luatŭ spre sciință.

In ce privesce afacerea cu fondulŭ de pensiune învĕțătorescŭ comisiunea a făcutŭ următórea propunere: Raportulŭ se ia la cunoscință cu aceea observare, ca consistoriulŭ sĕ se însărcineze a face o conscriere a tuturorŭ acelorŭ învĕțătorĭ din archidiecesă, carĭ suntŭ primițĭ ca membri ai fondului de pensiune regnicolarŭ, în carea sĕ fiă evidentŭ numĕrulŭ contribuențilorŭ atâtŭ ca privațĭ, câtŭ și ca comună bisericéscă, a învĕțătorilorŭ deja pensionațĭ, a motivelorŭ pe basa cărora s'au pensionatŭ, a sumei, cu care s'a pensionatŭ, precum și a anilorŭ de serviciu.

Acéstă cestiune a datŭ ansă la o desbatere mai amĕnunțită; acestŭ punctŭ din raportŭ se ia simplu spre sciință.

Punctele din raportŭ despre gimnasiulŭ din Brașovŭ și Bradŭ, despre cărțile ce au întratŭ la consistoriu spre censurare, s'au luatŭ spre sciință.

La punctulŭ din raportŭ, care tractéză despre secțiunea pedagogică din seminariulŭ „Adreianŭ", la propunerea comisiunei sinodulŭ decide: consistoriulŭ se însărcinéză a ține în evidență conclusulŭ sinodalŭ din 1888 Nr. 73 și a căuta mijlóce corĕspundĕtóre pentru delăturarea causelorŭ, din care provine decrescența arătată în numĕrulŭ elevilorŭ din acéstă secțiune.

Partea raportului referitóre la numĕrulŭ copiilorŭ obligațĭ a frecuenta școla, despre adjustarea școlelorŭ, despre averea școlelorŭ și salariile învĕțătorescĭ s'a luatŭ spre sciință, ér partea raportului carea tractéză despre numĕrulŭ școlelorŭ la propunerea comisiunei s'a luatŭ următorulŭ conclusŭ: Raportulŭ se ia la cunoscință cu acelŭ adausŭ, ca consistoriulŭ sĕ arete ce mĕsurĭ a luatŭ pentru înființarea de școle și în atarĭ comune, carĭ nu au nicĭ școle proprii, nicĭ nu suntŭ afiliate la școle de ale nóstre.

La ordinea dilei se pune raportulŭ comisiunei bisericescĭ, care prin raportorulŭ D. Davidŭ referéză:

a) asupra raportului consistorialŭ, prin care se promovéză spre admitere în institutulŭ nostru seminarialŭ pedagogicŭ-teologicŭ, manualulŭ: „Cântărĭ bisericescĭ" pe note, compusŭ de prof. sem. D. Cunțanŭ, cu rugarea acestuia a i-se vota unŭ ajutorŭ de 200 fl. Față de propunerea comisiunei, ca sĕ i-se încuviințeze cererea și în ce privesce ajutorulŭ cerutŭ, deputatulŭ Iosifŭ Pușcariu propune a i-se da 200 fl. ca împrumutŭ; ér dep. Parteniu Cosma a făcutŭ următórea propunere:

Ajutorulŭ cerutŭ nu se acórdă, se autoriséză însĕ consistoriulŭ, ca sĕ anticipeze d-lui Dimitrie Cunțanŭ 200 fl. ca prețŭ alŭ atâtorŭ esemplare, câte corĕspundŭ acestei sume. Esemplarele ce se vorŭ primi se vorŭ distribui între elevii mai lipsițĭ ai institutului Andreianŭ.

Punêndu-se la votŭ, se primesce propunerea deputatului P. Cosma.

b) referitorŭ la rugarea parochului Svetoniu Petrovicĭ din Sân-Nicolaulŭ mare pentru recâștigarea patronatului orientalŭ, la propunerea comisiunei sinodulŭ a luatŭ următorulŭ conclusŭ:

Deóre-ce causa și actele referitóre la acéstă causă suntŭ așternute consistoriului metropolitanŭ, sinodulŭ trece peste cerere la ordinea dilei.

(Va urma.)

Raportulŭ generalŭ

alŭ consistoriului archidiecesanŭ, ca senatŭ școlarŭ, despre activitatea sa în decursulŭ anului 1890. Nr. 2019. Școl.

(Urmare.)

Partea specială.

A. Institute de învĕțământ: *I. Scóle medii.*

a) Brașovŭ. Gimnasiulŭ mare, la care au funcționatŭ în decursulŭ anului 1888/9, 11 profesorĭ: 9 ordinarĭ definitivĭ, 1 ordinariu provisorŭ, și 1 suplentŭ. O catedră a fostŭ suplinită prin mai mulțĭ dintre profesorĭ.

Scolarĭ la începutulŭ anului scolarŭ au fostŭ 246 în tóte 8 clasele, în decursulŭ anului au părăsitŭ institutulŭ 8 și au rĕmasŭ neesaminațĭ 2 școlarĭ. Rĕmâne decĭ la finea anului numĕrulŭ elevilorŭ 236. Dintre aceștia gr. or. 214, gr. cat. 19, rom. cat. 1, ev. lut. 1, și israelitŭ 1.

La esamenulŭ de maturitate au fost admișĭ 18 elevĭ din clasa VIII gimnasială. Dintre aceștia 14 au depusŭ esamenulŭ cu succesŭ, 2 au fostŭ respinșĭ din câte unŭ studiu și avisațĭ la repețirea esamenului la terminulŭ ordinarŭ din tómnă, și 2 au fostŭ avisațĭ la repețirea esamenului de maturitate întregŭ.

La 8/20 Septemvre 1889 s'a ținutŭ esamenulŭ de maturitate cu elevii respinșĭ, și raportândŭ calculŭ bunŭ, au fostŭ promovațĭ și provĕdutĭ cu testimoniu de maturitate.

In cele 4 classe ale scólei reale inferióre au funcționatŭ 9 profesorĭ, dintre carĭ 7 ordinarĭ definitivĭ, 2 ordinarĭ provisorĭ, respective 2 ordinarĭ definitivĭ de la școla comercială.

Numĕrulŭ elevilorŭ la școla reală la începutulŭ anului au fostŭ 118, dintre carĭ 7 au părăsitŭ institutulŭ în decursulŭ anului. A rĕmasŭ decĭ cu finea anului numĕrulŭ elevilorŭ 111, dintre carĭ gr. or. 98, gr. cat. 8, israelițĭ 5. Românĭ 106, israelițĭ 5.

La scóla comercială cu trei classe au funcționatŭ profesorii dela școla reală și 2 profesorĭ definitivĭ dela școla comercială. Numĕrulŭ elevilorŭ la începutulŭ anului au fostŭ 32, în decursulŭ anului a părăsitŭ institutulŭ 1, și au rĕmasŭ neesaminațĭ 2. Numĕrulŭ elevilorŭ dela categoria acésta de scóle cu finea anului a fost 29. Dintre aceștia au fost gr. or. 27, gr. cat. 1, israelitŭ 1. Românĭ 28, israelițĭ 1.

La esamenulŭ de maturitate s'au admisŭ toțĭ elevii din clasa a III comercială, 9 la numĕrŭ, carĭ suportândŭ cu succesŭ esamenulŭ de maturitate, au fostŭ declarațĭ de maturĭ.

Numĕrulŭ totalŭ alŭ elevilorŭ dela tóte trei categoriile de școlă este 396. In comparare cu anulŭ 1887/8 cu cifra elevilorŭ de 408 se arată o decrescere de 12. Față cu anulŭ scolarŭ 1886/7 o crescere de 25.

Notămŭ la loculŭ acesta, că în decursulŭ anului școlarŭ de care ne ocupămŭ, corpulŭ didacticŭ dela aceste școle a suferitŭ perdere prin trecerea din viéță a profesorului ordinarŭ la gimnasiu, și totodată conrectorŭ, Dr. Nicolau Popŭ, și prin ceea a catechetului Iosifŭ Fericeanŭ.

Afacerea cu pensionarea profesorului Ioanŭ Scurtu s'a finalisatŭ, și în semestrulŭ II din anulŭ școlarŭ 1888/9 catedra lui a fostŭ suplinită. Programa gimnasiului se alătură sub ¹/.

b) Gimnasiulŭ inferiorŭ din Bradŭ. In acestŭ gimnasiu au funcționatŭ 5 profesorĭ ordinarĭ și 5 estraordinarĭ. La începutulŭ anului școlarŭ s'au îmatriculatŭ elevĭ 104. In decursulŭ anului au părăsitŭ institutulŭ 9, și cu finea anului numĕrulŭ elevilorŭ a fostŭ 95, dintre carĭ gr. or. 85, gr. cat. 7, rom. cat. 1, ev. ref. 1, și israelitŭ 1. In comparațiă cu anulŭ școlarŭ 1887/8 se arată o crescere de 5, și cu anulŭ școlarŭ 1886/7 o crescere de 6 elevĭ. Programa gimnasiului se alătură sub ²/.

II. *Secțiunea pedagogică din seminariulŭ archidiecesanŭ.*

In secțiunea pedagogică a seminarului archidiecesanŭ cu începutulŭ anului școlarŭ 1888/9 s'au înscrisŭ 54 de elevĭ dintre carĭ în decursulŭ anului au părăsitŭ institutulŭ 5. A rémasŭ decĭ cu finea anului numĕrulŭ elevilovŭ cu cifra de 49 și anume în cursulŭ I elevĭ 16, în alŭ doilea 19 și în alŭ treilea 14. Studiile s'au predatŭ prin 3 profesorĭ ordinarĭ din secțiunea acésta, apoi prin 2 profesorĭ din secțiunea teologică, ér studiile technice prin cei 2 profesorĭ estraordinarĭ. In comparațiă cu anul trecutŭ se arată o decrescență de 7. Programa se alătură sub ³/.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ de coresp. biuroului din Pesta.)

Parisŭ, 5 Maiu. In locuințele anarhiștilorŭ s'au făcutŭ érăși cercetărĭ domiciliare S'a găsitŭ dinamită. In timpulŭ nopții a fostŭ în Roubaix ciocnire între soldațĭ și greviștĭ, mai multe persóne au fostŭ rănite.

Barcelona, 5 Maiu. Nouĕ adunărĭ de ómenĭ au fostŭ, pe carĭ trupele, făcêndŭ usŭ de arma de focŭ, i-a împrăștiatŭ. S'au făcutŭ nenumĕrate arestărĭ. Situațiunea e fórte seriósă.

Viena, 5 Maiu. Erĭ s'a ținutŭ o conferință comună de miniștri, în care s'a resolvatŭ bugetulŭ comunŭ. Pentru stabilirea definitivă a bugetului comunŭ se ține la amédĭ o conferință finală sub președința împĕratului.

Berlinŭ, 5 Maiu. Impĕratulŭ are intențiunea sĕ deschidă în persónă parlamentulŭ.

Londra, 5 Maiu. La manifestația de erĭ a lucrătorilorŭ au luatŭ parte 500,000 de persóne. Liniștea n'a fostŭ turburată.

Berlinŭ, 6 Maiu. Discursulŭ tronului, cu care se deschide adĭ parlamentulŭ, va întona, cu tótă aducerea proiectului militarŭ, raporturile pacînice cu tóte puterile și va accentua, că prin schimbarea cancelarului nu s'a sĕvêrșitŭ nicĭ o schimbare în politica esternă.

Roma, 6 Maiu. In senatŭ combătŭ ministrulŭ-președinte Crispi lăsarea afară a articulului 87 din proiectulŭ guvernului privitorŭ la fundațiunile pie. Cu tóte astea, senatulŭ respinse restabilirea articulului. Crispi declară, că trebue sĕ întrerupă desbaterea pentru ca sĕ céră instrucțiunĭ dela regele.

Cununiă. Astădĭ, 6 Maiu n. c., s'a sĕvêrșitŭ în Abrudŭ cununia d-lui *Aureliu Moțiu* cu d-ra *Elena Aurelia Adamovicĭ.*

DIVERSE.

Principele Jérôme Napoleon cătră Carnot. Președintele republiei francese în călĕtoria sa prin Corsica a visitatŭ casa, în care s'a născutŭ Napoleonŭ I și din acest incidentŭ prințulŭ Jérôme i-a adresatŭ următórea scrisóre: „D-le presidentŭ! D-ta cercetezĭ Corsica. Eu n'așĭ avé nimicŭ de disŭ, décă n'ațĭ fi comisŭ, prin cercetarea casei în care s'a născutŭ unchiulŭ meu, o mare necuviință. Acéstă casă nu aparține regimului. D-ta n'ai în nicĭ o formă dreptulŭ a trece pragulŭ aceleia. Ce felŭ de relațiune stă între primulŭ consulŭ, care ridică Francia în câte-va lunĭ, și între regimulŭ D-vóstrĕ, care di de di o desorganiséză; între împĕratulŭ, care a fostŭ învinsŭ numai prin mărimea sistemului sĕu, și între regimulŭ d-vóstră parlamentarŭ, care se nimicesce prin neputința proprie? Cum cutezĭ d-ta, care pe mine, moștenitorulŭ sĕu, m'ai espulsatŭ pe nedreptŭ. a pune în légănulŭ marelui bărbatŭ o grațiă ipocrită? Mărginesce-te a a fi șefulŭ partidului unui regimŭ, care ruinéză Francia. gustă-țĭ succesele, păstrédă'țĭ posițiunea, ce ai primitŭ, lăsați-ne însĕ reminiscențele nóstre și nenorocirea nóstră. Nu'mĭ vătĕma esilulŭ nemeritatŭ. Visita D-tale e numai o parodiă, respectulŭ falsŭ numai o profanațiune, din care causă mĕ vĕdŭ datorŭ a protesta. (Semnatŭ) Napoleonŭ.

Necrologŭ.

Veronica Mureșianu născ. Lazarŭ ca soțiă, Iuliu, Aureliu, Titu, Traianŭ, Octaviu, Ioanŭ, Maria și Rafila ca fii; Gregoriu Briciu învĕțătorŭ ca ginere și Anastasia ca noră; Ioanŭ și Stefanŭ Mureșianu ca verĭ; Maximŭ Popŭ profesorŭ gimn. și protop. on., Teodorŭ Ionascu și Georgiu Ventila, Rafila, Maria, Anastasia și Ludovica vĕd. Pavelea ca cumnațĭ și cumnate; Ioanŭ Tanco prof. gimn. ca afinŭ; Ioanŭ, Alesandru, Maximŭ și Anchidimŭ Popŭ; Romulŭ prof. gimn., Cecilea și Valeria Ionascu; Valeria căs. Tanco, Sabina, Maria, Rafila, Octaviu și Anastasia Pavelea, Paraschiva Ventila ca nepoțĭ și nepóte, precum și alte multe rudenii și afinĭ anunță cu adêncă întristare, cumcă scumpulŭ și neuitatulŭ lorŭ soțŭ, tată, frate, socru, cumnatŭ, unchiu și afinŭ **Gregoriu Mureșianu**, parochŭ alŭ comunei Feldru, după unŭ morbŭ îndelungatŭ, provĕdutŭ cu cele sânte, și-a finitŭ cursulŭ neobositei viețĭ Lunĭ la 21 Aprilŭ st. n. a. c. la 9 óre a m. în alŭ 59-lea anŭ alŭ etățeí și alŭ 39-lea anŭ alŭ fericitei sale căsĕtorii și alŭ oficiului.

Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpului decedatŭ s'au înmormêntatŭ Joi, în 24 Apriliu st. n. a. c. la 2 óre p. m. în cimiterulŭ gr. cat. din locŭ.

Feldru, la 21 Apriliu st. n., 1890.

Fiă-i țĕrîna ușóra și memoria neuitată!

Vocĭ din publicŭ.*)

Mulțămită publică.

*) Pentru cele cuprinse în acéstă rubrică Redacțiunea nu ia nicĭ o rĕspundere.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 6 Maiu st. n. 1890.

		Cump.		Vênd
Bancnote romănescĭ	Cump.	9.34	Vênd	9.37
Argintŭ românescŭ	„	9.29	„	9.31
Napoleon-d'orĭ	„	9.37	„	9.40
Lire turcescĭ	„	10.61	„	10.66
Imperialĭ	„	9.59	„	9.64
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	130.½	„	131.½
Mărcĭ germane	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 5 Maiu st. n. 1890

Renta de aurŭ 4%	103.20
Renta de hârtiă 5%	99.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.20
dto argintŭ	85.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.50
Bonurĭ rurale ungare	88 70
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	126.25
Renta de hârtiă austriacă	89.50
Renta de argintŭ austriacă	89.85
Renta de aurŭ austriacă	109.90
Losurĭ din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	944.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	341.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	302.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.54
Napoleon-d'orĭ	9.40½
Mărcĭ 100 împ. germane	58.02½
Londra 10 Livres sterlinge	118.15

Nru. 854—1890. 319,3—1

PUBLICAȚIUNE

Scaunulŭ orfanalŭ orășenescŭ din locŭ, ca oficiu de pertractare, conformŭ § 250 alŭ art. de lege XX din anulŭ 1877 face prin acéstà cunoscutŭ, că în urma cererei de bună voiă a curatorului averei rĕmase dela d-na *Carolina Wächter, în dĭua de 4 (16) Maiu 1890* și eventualŭ în dĭlele de lucru următóre, înainte de amédĭ dela *9—12 óre și după amédĭ dela 3—6 óre se vorŭ licita în publicŭ în casa Nr. 596 strada poștei*, obiectele ce aparținéu vĕduvei de comite supremŭ *Carolina Wächter*, rĕposată în 17 Martie 1890, și anume: *mobile, lucrurĭ mĕrunte de sticlăriă, porcelănăriă și filigrane, vase* ș. a. Obiectele cumpĕrate se plătescŭ îndată.

Brașovŭ, în 30 Aprilie 1890.

Scaunulŭ orfanalŭ orășenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelE-ratŭ	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ omni-bus	Tren de per-sóne
Viena	3.40	8.—	8.—	
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	2.22 / 2.30	7.01 / 7.11	8.46 / 9.18	1.51 / 2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia	4.24	9.05	1.57	4.49
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș		Tren de persóne	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	dela Clușiu: omnibus 6.24
Nădășel	5.49		4.58	6.38
Clușiu	6.02 / 6.14	10.35 / 11.02	5.26	6.56 / 7.15
Apahida		11 23		7.48
Ghiriș	7.28	12.44		9.13
Cucerdea	7.52	1.27		10.04
Uióra		1.34		10.12
Vințulŭ de susŭ		1.42		10.19
Aiud	8.21	2.07		10.45
Teiușŭ	8.38	2.26		11.34
Crăciunelŭ		3.11		12.11
Blașiu	9.18	3.24		12.29
Micăsasa		3.54		1.10
Copșa mică		4.09		1.30
Mediașŭ	10.08	4.39		2.14
Elisabetopole	10.32	5. 1		2.54
Sighișóra	11.07	5. 5		3.35
Hașfalĕu		6.12		4.07
Homorodŭ	12.31	7.32		5.54
Ágostonfalva		8.17		6.39
Apatia		8.37		7.13
Feldióra	1.20	9.06		7.45
Brașovŭ	1.40 / 2.14	9.45		8.32
	2.34			
Timișŭ	3.17			
Predealŭ	3.40			
Bucurescĭ	9.30			

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ omni-bus	Trenŭ accele-ratŭ.	Tren de per-sóne
Bucurescĭ	7.35			
Predealŭ	12.50			
Timișŭ	1.19			
Brașovŭ	1.55 / 2.15	4.54		7.07
Feldióra	2.47	5.37		7.44
Apața		6.15		8.09
Ágostonfalva		6.43		8.29
Homorodŭ	3.56	7.31		9.07
Hașfalĕu		9.09		10.34
Sighișóra	5.28	9.33		10.20
Elisabetopole	5.57	10.02		11.09
Mediașŭ	6.19	11.04		11.35
Copșa mică		11.24 / 11.39		12.19 / 11.59
Micăsasa		11.57		12.15
Blașiu	7.09	12.30		12.43
Crăciunelŭ		12.45		12.55
Teiușŭ	7.42	1.13		1.07
Aiudŭ	8.05	2.28		2.11
Vințulŭ de susŭ		2.48		2.33
Uióra		2.56		2.40
Cucerdea	8.32	3.14		2.46
Ghirișŭ	9.—	4.01		3.27
Apahida		5.28	Trenŭ mixtŭ.	4.47
Clușiu	10.21 / 10.41	5.56 / dela Clușiu: de persóne 6.45	8.—	5.08 / dela Clușiu: accelerată 5.32
Nădășelŭ		7.06	8.36	
Gîhrbău		7.22	9.02	
Aghireșŭ		7.37	9.32	6.11
Stana		8.03	10.11	
B. Huiedin	11.54	8.24	10.51	6.43
Ciucia	12.24	9.04	12.16	7.12
Bucia		9.20	12.50	
Bratca		9.37	1.19	
Rév	1.03	9.55	2.—	7.51
Mezö-Telegd	1.29	10.20	3.04	8.17
Fugyi-Vásárheli		10.47	3.36	
Várad-Velencze		10.57	3.52	
Oradea-mare	1.54 / 2.04	11.04 / 11.19	4.03 / 4.47	8.42 / 8.47
P. Ladány	3.20	1.19	7.30	10.08
Szolnok	5.—	3.31	11.51	11.51
Budapesta	7.15	6.30	9.55	1.55
Viena	1.40	1.40		7.15

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.30
Țagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕșŭ-Ludoșŭ	9.25

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omni-bus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ	2.17	3.53 / 4.29	5.36 / 6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotŭ		11.29	12.01
Vințulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt.	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt.
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.23
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42 / 9.20	11.30 / 12.05	7.44
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșeni	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișóră	8.56

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.05	4.35
Șeica mare	2.38	5.05
Lómneșŭ	3.22	5.46
Ocna	3.46	6.17
Sibiiu	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	9.10	9.50
Ocna	9.37	10.14
Lómneșŭ	10.05	10.40
Șeica mare	10.40	11.10
Copșa-mică	11.09	11.35

Cucerdea-Oșorheiu Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40 / 6.—	12.55 / 4.58	6.27
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu	6.45	10.— / 12.15	9.49 / 10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheța	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.